

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	155-25/287952
Otsuse kuupäev	28.07.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	Visionest Institute OÜ vaidlustus Maaelu Teadmuskeskuse riigihanke „Koostööpartnerite leidmine põllumajanduslike teadmiste ja innovatsiooni süsteemi (AKIS) teadmussiirde tegevuste elluviimiseks“ (viitenumber 287952) Maaelu Teadmuskeskuse otsusele tunnistada riigihanke osas 6 edukaks MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus pakkumus
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Visionest Institute OÜ, esindaja vandeadvokaat Kadri Matteus Hankija, Maaelu Teadmuskeskus, esindaja vandeadvokaat Mart Parind
Vaidlustuse läbivaatamine	Kolmas isik, MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p-i 5 ja RHS § 198 lg 1 alusel

1. Rahuldada Visionest Institute OÜ vaidlustus Maaelu Teadmuskeskuse riigihankes „Koostööpartnerite leidmine põllumajanduslike teadmiste ja innovatsiooni süsteemi (AKIS) teadmussiirde tegevuste elluviimiseks“ (viitenumber 287952) ning tunnistada kehtetuks Maaelu Teadmuskeskuse otsus tunnistada riigihanke osas 6 edukaks MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus pakkumus.

2. Mõista Maaelu Teadmuskeskuselt Visionest Institute OÜ kasuks välja tasutud riigilõiv 1280 eurot ja vaidlustusmenetluses kantud lepingulise esindaja kulud 2137,50 eurot (käibemaksuta).

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 06.02.2025 avaldas Maaelu Teadmuskuskeskus (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris (edaspidi RHR) avatud hankemenetlusega riigihanke „Koostööpartnerite leidmine põllumajanduslike teadmiste ja innovatsiooni süsteemi (AKIS) teadmussiirde tegevuste elluviimiseks“ (viitenumber 287952) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks teised riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD).

Riigihange oli jaotatud kuueks osaks, sh osa 6 - Horisontaalsed teadmussiirde tegevused (edaspidi Osa 6).

Pakkumuste esitamise tähtpäevaks, 18.03.2025, esitati Osas 6 üheksa pakkumust, teiste hulgas esitasid pakkumuse Visionest Institute OÜ ja MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus.

2. 15.04.2025 tunnistas Hankija Osas 6 edukaks viis enim hindepunkte saanud pakkumust, mille esitajateks olid Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, Eestimaa Talupidajate Keskliit, Mahepõllumajanduse Koostöökogu, MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus ja Northern Roots MTÜ. Edukaks ei tunnistatud 4 pakkumust. Hindamiskriteeriumi järgi oli paremuselt esimene pakkumus, mis edukaks ei osutunud, Visionest Institute OÜ pakkumus.

25.04.2025 esitas Visionest Institute OÜ Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) vaidlustuse, milles vaidlustas mh MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus pakkumuse vastavaks ja edukaks tunnistamise Osas 6.

26.05.2025 tegi vaidlustuskomisjon otsuse nr 107-25/287952 (edaspidi VAKO otsus), millega jättis mh vaidlustuse MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus pakkumuse Osas 6 vastavaks tunnistamise peale läbi vaatamata ja rahuldab vaidlustuse MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus pakkumuse Osas 6 edukaks tunnistamise peale, tunnistades selle otsuse kehtetuks. Vaidlustuskomisjoni otsus on nimetatud osas jõustunud.

10.06.2025 otsusega tunnistas Hankija Osas 6 uuesti edukaks mh MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus pakkumuse.

3. 19.06.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Visionest Institute OÜ (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsusele tunnistada Osas 6 edukaks MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumus.

Alljärgnev puudutab üksnes Osa 6, kui otsuses ei ole märgitud teisiti.

4. Vaidlustuskomisjon teatas 30.06.2025 kirjaga nr 12.2-10/155 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 03.07.2025 ja neile vastamiseks 08.07.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha ja menetluskulude nimekirja Vaidlustaja ja Hankija. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendava seisukoha Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **Visionest Institute OÜ**, põhjendab vaidlustust järgmiselt.

5.1. 15.04.2025 tunnistas Hankija edukateks Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja (98,32 p-i), Mahepõllumajanduse Koostöökogu (98,32 p-i), Eestimaa Talupidajate Keskliidu (70 p-i), MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus (68,68 p-i) ja Northern Roots MTÜ (67,6 p-i) pakkumused. Ebaedukateks tunnistati Visionest Institute OÜ (41,08 p-i), OÜ WOW Events (20,08 p-i), OÜ Nordmill ja Kolm Head Tegu OÜ (34,89 p-i) ja Eesti Noortalunikud (32,08 p-i) pakkumused. Vaidlustaja vaidlustas MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus pakkumuses sisaldunud arvutusvea ebaõige parandamise Hankija poolt. 26.05.2025 VAKO otsusega rahuldab vaidlustuskomisjon vaidlustuse osaliselt ja tunnistas kehtetuks pakkumuse edukaks

tunnistamise otsuse osas, milles tunnistati edukaks MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus pakkumus.

5.2. Peale VAKO otsuse jõustumist, 10.06.2025, tegi Hankija uue otsuse, millega tunnistas mh uuesti edukaks MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus pakkumuse. Kõikidele pakkumustele lisati põhjenduseks: *RHR töölehe „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ punkti 3 „Tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr“ kohaselt tuli pakkujal sisestada riigihanke maksumusena üldkulude määrade tabelist (Vorm 1) tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr (exceli tabeli lahter C8). Kuna RHR-i töölehel ja Vormil 1 olev numbriline näitaja neljal pakkujal erines, lähtus Hankija vastavalt hanke alusdokumentides sätestatule pakkumuse hindamisel Vormil 1 esitatud numbrilisest näitajast.*

Hankija on teinud uue otsuse, millega on õigusvastaselt eiranud VAKO otsuse resolutsiooni ja põhjendusi, mistõttu on Hankija 10.06.2025 otsus vastuolus RHS § 200 lg-ga 6.

Alternatiivselt on Vaidlustaja seisukohal, et Hankija otsus on õigusvastane tulenevalt asjaolust, et tegemist on pakkumuses esineva puudusega, mida ei saa kõrvaldada pakkumuse hindamise ajal.

5.3. Hankija on RHAD-is sätestanud, et raamleping sõlmitakse 2-5 pakkujaga.

Vaidlustaja oli hindamise tulemusel järjekorras kuues ehk vaidlustuse tulemusel on võimalik osutada viie eduka pakkuja hulka. Sellest tulenevalt on Vaidlustajal vaidlustusõigus.

5.4. Hankija otsus on RHS § 200 lg 6 mõttes vastuolus VAKO otsusega. RHS § 200 lg 6 kohaselt on vaidlustuse rahuldamisel vaidlustuskomisjoni otsus hankijale täitmiseks kohustuslik. Hankija on kohustatud viima kõik oma riigihanke käigus tehtud otsused kooskõlla vaidlustuskomisjoni jõustunud otsusega. Hankija sõlmitud hankeleping, mis on vastuolus vaidlustuskomisjoni otsusega, on tühine.

Seega ei tohi Hankija teha uut samasisulist otsust, mis on vastuolus VAKO otsuse põhjendustega, kuid käesoleval juhul on Hankija seda teinud.

5.5. Pärast vaidlustuse rahuldamist oli Riigihankes Hankijale kohustuslik nii VAKO otsuse resolutsioon kui ka vaidluse eseme raamidesse jäävad põhjendused ning vaidlustuskomisjon ei saa peale varasema otsuse jõustumist varasemas otsuses hinnatud asjaolusid ümber hinnata. Seisukohad, mis on riigihanke jätkamisel Hankijale kohustuslikud, peavad paratamatult olema kohustuslikud ka hankemenetluse jätkamisest võrsuvat vaidlust lahendavatele organitele – nii vaidlustuskomisjonile kui ka kohtutele, vastasel korral oleks Hankija kohustus neist seisukohtadest lähtuda sisutu. Vaidlustuskomisjoni jõustunud otsus samas Riigihankes mõjutab ka Hankija neid otsuseid, mida otseselt ei vaidlustatud – käesoleval juhul 01.04.2025 vastavusotsust, mida Hankija oleks pidanud muutma peale VAKO otsuse jõustumist.

5.6. Vaidlustuskomisjon leidis VAKO otsuse p-is 16.2.2: *Vaidlustuskomisjon nõustub Vaidlustajaga, et sisuliselt ei ole tegemist arvutusvea parandamisega ja Hankija ei ole Kolmanda isiku 4 pakkumuse maksumuse arvestamisel teostanud RHS § 117 lg-s 3 nimetatud arvutusvea parandamist. Ilmselgelt on tegemist vastuoluga pakkumuse erinevates dokumentides esitatud andmete vahel (Kolmas isik 4 on ühele vormile kirjutanud ühe numbriga ja teisele teise, kuigi ei saa olla vaidlust, et need numbrid ei saanud erineda ja pidid olema mõlemal dokumendil samad) ja viga nendes numbrites ei ole tekkinud numbriliste arvutuste tegemisel. Sellise vastuolu võimaliku kõrvaldamise lubatavuse osas tuli Hankijal anda hinnang Kolmanda isiku 4 pakkumuse vastavaks tunnistamisel RHS § 114 lg-de 1 ja 2 alusel, mitte pakkumuse edukaks tunnistamisel RHS § 117 lg-de 1 ja 3 alusel.*

VAKO otsuse p-is 16.2.3 selgitas vaidlustuskomisjon: *Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kuna Hankija on asunud Kolmanda isiku 4 pakkumuse edukaks tunnistamise otsusega kõrvaldama Kolmanda isiku 4 pakkumuses puudusi, mis pidid olema kõrvaldatud juba pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse tegemisel, on vastavasisuline Hankija tegevus*

vastuolus RHS § 117 lg 3 ja Hankija otsus Kolmanda isiku 4 pakkumuse edukaks tunnistamiseks RHS § 117 lg 1 alusel Osas 6, mis põhineb lubamatul arvutusvea parandamisel RHS § 117 lg 3 alusel, tuleb tunnistada kehtetuks.

5.7. Seega on vaidlustuskomisjon välja toonud, et esiteks oli Kolmanda isiku pakkumuses puudus RHS § 114 lg 2 mõttes ning sellest tulenevalt pidi Hankija vastavustingimustele vastamise kontrollimisel ka Kolmanda isiku pakkumuse tagasi lükkama. Ühelgi juhul ei ole võimalik puudust kõrvaldada, veel vähem teha seda hindamise etapis edukaks tunnistamise otsusega. Ehk korrektne käitumine Hankija poolt oleks olnud esmalt vastavusotsuse kehtetuks tunnistamine, uue vastavusotsuse tegemine ja seejärel uue edukaks tunnistamise otsuse tegemine. Hankija tegi aga sisuliselt uuesti vastavustingimusi puudutava sisulise otsuse edukaks tunnistamise otsuse raames, muutes üksnes mõnevõrra põhjendust. 10.06.2025 otsuse põhjendused johtuvad aga samast faktilisest olukorrast, mida vaidlustuskomisjon juba analüüsis ja tuvastas Hankija tegevuse õigusvastasuse. Seetõttu on Hankija 10.06.2025 otsus ka vastuolus RHS § 200 lg-ga 6.

5.8. Oluline on, et vaidlustuskomisjon leidis VAKO otsuse p-is 16.3, et: *Vaidlustaja on Osas 6 esitanud vaidlustuses mh märkinud, et ühtlasi on ebaselge, millisel alusel otsustas Hankija Osas 6 edukaks tunnistada 5 pakkumust, mitte 3 või 4 pakkumust, ja vaidlustuses on vastav arusaamatus väljendatud kolmandate isikute pakkumuste edukaks tunnistamise otsuse vaidlustamises. Kuna Osas 6 on Hankija põhjendanud viie pakkumuse edukaks tunnistamist asjaoluga, et edukaks tunnistati paremusjärjestuse alusel viis kõrgema hindepunktide kogusummaga pakkujat, siis olukorras, kus Kolmanda isiku 4 pakkumuse edukaks tunnistamine on õigusvastane, täidaks ka Vaidlustaja pakkumus Hankija eesmärgi tunnistada edukaks paremusjärjestuse alusel viis kõrgema hindepunktide kogusummaga pakkujat.* Sellega vaidlustuskomisjon sedastas, et VAKO otsuse õiguspäraseks täitmiseks pidanuks Hankija tunnistama edukaks Vaidlustaja pakkumuse, mida Hankija aga ei teinud.

5.9. Otsuse aluseks olevad asjaolud ei ole muutunud, muutunud on üksnes Hankija põhjendused otsuses sama asjaolu suhtes, milleks oli pakkumuses esinev viga. Hankija on seega õigusvastaselt teinud 10.06.2025 uue edukaks tunnistamise otsuse, kuna tunnistas vastuolus VAKO otsuse põhjenduste ja resolutsiooniga uuesti edukaks Kolmanda isiku pakkumuse.

5.10. Alternatiivselt on edukaks tunnistamise otsus õigusvastane olenemata varasemast VAKO otsusest. Hankija on tunnistanud edukaks Kolmanda isiku pakkumuse, kusjuures mittevastavuse RHS § 114 lg 2 mõttes tuvastas vaidlustuskomisjon VAKO otsusega.

5.11. Hankija on 10.06.2025 otsuses kõikide pakkujate edukaks tunnistamise otsuse juurde lisanud põhjenduse: *„Tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr“ kohaselt tuli pakkujal sisestada riigihanke maksumusena üldkulude määrade tabelist (Vorm 1) tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr (exceli tabeli lahter C8). Kuna RHR-i töölehel ja Vormil 1 olev numbriline näitaja neljal pakkujal erines, lähtus Hankija vastavalt hanke alusdokumentides sätestatule pakkumuse hindamisel Vormil 1 esitatud numbrilisest näitajast.* Eeldades, et tegemist on nende nelja pakkumusega, mille puhul Hankija 15.04.2025 otsusega „parandas arvutusviga“, peaks see kommentaar puudutama MTÜ-d Eesti Maaelu Nõuandeteenistus, OÜ-d WOW Events, OÜ-d Nordmill ja MTÜ-d Eesti Noortalunikud. Neist üksnes MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus pakkumus on osutunud Vaidlustaja ees edukaks, mistõttu vaidlustas Vaidlustaja juba eelnevas vaidlustusmenetluses MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus pakkumuse vastavuse.

5.12. Hankija püüab saavutada olukorda, kus Kolmas isik saab Hankija lepingupartneriks. RHAD-is ei olnud kuskil sätestatud, milline dokument on ülimuslik teise ees või kuidas ületatakse ebaselgusi. Liiasi on vaidlustuskomisjon selgitanud, et *Ilmselgelt on tegemist*

4 (17)

vastuoluga pakkumuse erinevates dokumentides esitatud andmete vahel (Kolmas isik 4 on ühele vormile kirjutanud ühe numbri ja teisele teise, kuigi ei saa olla vaidlust, et need numbrid ei saanud erineda ja pidid olema mõlemal dokumendil samad) ja viga nendes numbrites ei ole tekkinud numbriliste arvutuste tegemisel. Ehk sisuliselt eksis Kolmas isik ühe ja sama numbri kandmisel erinevatele väljadele ning Hankijal puudub õigus otsustamiseks, kumb neist numbritest on korrektne, veelgi enam – puudub õigus ise pakkumust muuta ja puudus kõrvaldada.

5.13. Kui ka selline ülimuslikkus oleks sätestatud, siis on see pigem vastupidiselt just RHR-i väljale sisestatavate andmete osas, kuna vastavustingimustes on sätestatud *Pakkumuse maksumus tuleb esitada töölehel „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ toodud struktuuri kohaselt*. Seega oli puudus igal juhul olemas ning Hankija pidi lähtuma just RHR-i kantud numbrist, kui tuvastatakse, et pakkumuse erinevate dokumentide vahel on mingisugune ülimuslikkus (millega Vaidlustaja ei nõustu).

5.14. Koguste, mõõtude ja muude numbriliste näitajate vastu eksimine on vaatamata eksimuse väiksusele alati sisuline puudus, mis tingib pakkumuse tagasilükkamise, v.a kui eksimus seisneb arvutusveas, mida on RHS § 117 lg 3 alusel võimalik parandada. Ainsa võimaliku välistuse osas on vaidlustuskomisjon juba leidnud, et sellist olukorda käesoleval juhul Kolmanda isiku pakkumuses ei esinenud.

Seega tuleb ka praegusel juhul järeldada, et *Sellise vastuolu võimaliku kõrvaldamise lubatavuse osas tuli Hankijal anda hinnang Kolmanda isiku 4 pakkumuse vastavaks tunnistamisel RHS § 114 lg-de 1 ja 2 alusel, mitte pakkumuse edukaks tunnistamisel RHS § 117 lg-de 1 ja 3 alusel (VAKO otsuse p 16.2.2).*

5.15. 03.07.2025 täiendas Vaidlustaja oma seisukohti.

5.15.1. Hankija leiab, et vaidlustus tuleks jätta läbi vaatamata, kuna selle sisuks ei ole Hankija tehtud edukaks tunnistamise otsuse vaidlustamine, vaid mittevastavaks tunnistamise otsuse vaidlustamine. Vaidlustaja selle hinnanguga ei nõustu, kuivõrd on ilmne, et Hankija on teinud edukaks tunnistamise otsuse raames tegevusi, mis õiguslikult ja menetluslikult kuuluvad vastavusotsuse juurde ning tänaseks on Hankija teinud seda juba teist korda. Vaidlustuskomisjon selgitas VAKO otsuse p-is 16.2.2, et kuna Hankija asus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsusega kõrvaldama Kolmanda isiku pakkumuses puudusi, mis pidid olema kõrvaldatud juba pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse tegemisel, on vastavasisuline Hankija tegevus vastuolus RHS § 117 lg-ga 3. See on ka asjaolu, millele käesolev vaidlustus tugineb, mistõttu on väär väita, et vaidlustuse sisuks on tegelikult vastavusotsuse vaidlustamine.

Seega Vaidlustaja ei püüa edukaks tunnistamise otsuse kaudu vastavusotsust vaidlustada, vaid Hankija püüab edukaks tunnistamise otsusega Kolmanda isiku mittevastavat pakkumust vastavaks tunnistada.

5.15.2. Vaidlustamisõiguse küsimuses meenutab Vaidlustaja VAKO otsuse p-i 16.3, milles vaidlustuskomisjon leidis, et [---] *kuna Osas 6 on Hankija põhjendanud viie pakkumuse edukaks tunnistamist asjaoluga, et edukaks tunnistati paremusjärjestuse alusel viis kõrgema hindepunktide kogusummaga pakkujat, siis olukorras, kus Kolmanda isiku 4 pakkumuse edukaks tunnistamine on õigusvastane, täidaks ka Vaidlustaja pakkumus Hankija eesmärgi tunnistada edukaks paremusjärjestuse alusel viis kõrgema hindepunktide kogusummaga pakkujat*. Sellega vaidlustuskomisjon sedastas, et VAKO otsuse õiguspäraseks täitmiseks pidanuks Hankija tunnistama edukaks Vaidlustaja pakkumuse, mida Hankija aga ei teinud. Seega on Vaidlustajal reaalne võimalus käesoleva menetluse tulemusel lepinguni jõuda ehk vastuväited vaidlustamisõiguse küsimuses on asjakohatud.

5.15.3. Hankija vastuväited käsitlevad üksnes VAKO otsuse Hankijale sobilikke osi, mis eeskätt puudutavad vastavusotsuse läbi vaatamata jätmist. Nende vastuväidete esitamiseks pidi Hankija looma esmalt ebaõige illusiooni sellest, et käesoleva vaidlustuse esemeks on vastavusotsus. Vaidlustaja ei püüa vaidlustada vastavusotsust edukaks tunnistamise otsuse kaudu, vaid Hankija püüab edukaks tunnistamise otsusega Kolmanda isiku mittevastavat pakkumust vastavaks tunnistada. Seega on käesoleva vaidluse esemeks edukaks tunnistamise otsus ning Hankija vastuväited sellele näitavad Hankija tegevuse õigusvastasust juba iseenesest kõnekalt ehk käesoleval juhul peab Hankija oma vastuväidete kohaselt edukaks tunnistamise otsuse raames tehtud „vigade parandust“ RHS § 117 lg 1 mõttes edukaks tunnistamise otsuse osaks. Selle tegevuse õigusvastasus on juba tuvastatud kehtiva VAKO otsusega, seega sellega vastuolus uue, üksnes põhjenduste poolest erineva, otsuse tegemine on ka vastuolus RHS § 200 lg-ga 6.

5.15.4. Vaidlustajal puudub vajadus VAKO otsuse moonutamiseks, kuivõrd vaidlustuskomisjon on selles otsuses kirjeldanud asjaolud, mille vastu Hankija on eksinud ka nüüd. Vaidlustuskomisjon selgitas VAKO otsuse p-is 16.2.2 muuhulgas: *Sellise vastuolu võimaliku kõrvaldamise lubatavuse osas tuli Hankijal anda hinnang Kolmanda isiku 4 pakkumuse vastavaks tunnistamisel RHS § 114 lg-de 1 ja 2 alusel, mitte pakkumuse edukaks tunnistamisel RHS § 117 lg-de 1 ja 3 alusel.* Hankija ei saanud sellest lausest lugeda välja, et tal on õigus uue edukaks tunnistamise otsuse tegemisel mingil muul põhjusel juba varem vaidlustuskomisjoni poolt tuvastatud vastuolu pakkumuses kõrvaldada – see ei ole õiguslikult võimalik RHS § 117 lg 1 alusel. Ometi Hankija just seda tegigi.

5.15.5. Hankija väitel on vaidlustuskomisjon VAKO otsuse p-is 16.2.3 refereerinud Vaidlustaja seisukohti. VAKO otsuse p 16.2.3 on sõnastatud: *Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et kuna Hankija on asunud Kolmanda isiku 4 pakkumuse edukaks tunnistamise otsusega kõrvaldama Kolmanda isiku 4 pakkumuses puudusi, mis pidid olema kõrvaldatud juba pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse tegemisel, on vastavasisuline Hankija tegevus vastuolus RHS § 117 lg-ga 3 ja Hankija otsus Kolmanda isiku 4 pakkumuse edukaks tunnistamiseks RHS § 117 lg 1 alusel Osas 6, mis põhineb lubamatul arvutusvea parandamisel RHS § 117 lg 3 alusel, tuleb tunnistada kehtetuks.* Vaidlustaja ei püüa seega „eksitavalt näidata“, justkui tegemist oleks vaidlustuskomisjoni hinnanguga, vaid tegemist oligi vaidlustuskomisjoni hinnanguga, mis langes kokku ka Vaidlustaja hinnanguga. Vaidlustuskomisjon ei ole selles punktis refereerinud, vaid sedastanud oma seisukohta märkides, et *Vaidlustuskomisjon on seisukohal [---]*.

5.15.6. Hankija selgitused sellest, et 01.04.2025 vastavusotsus on lõplik ega ole muudetav Hankija poolt, on arusaamatud. Vaidlustuskomisjon selgitas, et RHS § 117 lg 1 alusel ei ole võimalik pakkumuses esinevat vastuolu kõrvaldada, mistõttu isegi juhul, kui formaalselt vaidlustuskomisjon ei tunnistanud kehtetuks vastavusotsust, siis Hankijal on igas menetlusetapis õigus varasemaid otsuseid muuta ja uuesti teha. Kuni lepingu sõlmimiseni on Hankijal menetluslikult kõik võimalused selleks, et viia menetlus kooskõlla kehtiva õigusega.

5.15.7. HMS § 66 lg 1 sätestab analoogia korras, et õigusvastase haldusakti võib isiku kahjuks kehtetuks tunnistada nii edasiulatuvalt kui ka tagasiulatuvalt. Seega puudub Hankijal käesoleval juhul mistahes takistus vastavusotsuse uuesti tegemiseks ja seda eriti olukorras, kus Hankijale on teada, et vastuolu pakkumuses ei ole võimalik RHS § 117 lg 1 alusel tehtava otsuse raames parandada. Tegemist on RHS § 114 lg 2 otsusega ja kui Hankija sellise probleemi tuvastas hiljem, siis on ainus kehtiva õigusega kooskõlas olev lahendus see, et tuleb varasem otsus ümber muuta.

5.15.8. Teiseks selgitab Hankija, et pakkuja eksimus oli RHAD-i kohaselt lubatud ning ette nähtud oli ka lahendus, milleks oli asjaolu, et olgu mis tahes number sisestatud RHR-i, lähtus Hankija Vormist 1. Hankija viited RHAD-ile sellist „prevalveerivust“ ei näita. Samuti on arusaamatu Hankija väide, et RHR-i sisestavad andmed on üksnes „formaalsus“. Kogu

6 (17)

pakkumus on ühtne tervik, milles ei tohi esineda mistahes vastuolusid ja ebaselgusi – tegemist on hoolsuskohustusega, mida kannab pakkuja. Olukorras, kus pakkumuses on vastuolu, tuleb hankijal selle vastuolu kohta minimaalselt esitada selgitustaotlus pakkuja, et olla veendunud, miks puudus esines ja kumb esitatud numbritest on õige.

Vaidlustuskomisjon tuvastas VAKO otsuses selle faktilise olukorra järgmiselt: *Ilmselgelt on tegemist vastuoluga pakkumuse erinevates dokumentides esitatud andmete vahel (Kolmas isik 4 on ühele vormile kirjutanud ühe numbri ja teisele teise, kuigi ei saa olla vaidlust, et need numbrid ei saanud erineda ja pidid olema mõlemal dokumendil samad) ja viga nendes numbrites ei ole tekkinud numbriliste arvutuste tegemisel.* Ehk sisuliselt eksis Kolmas isik ühe ja sama numbri kandmisel erinevatele väljadele ning Hankijal puudub mistahes õigus otsustamiseks, kumb neist numbritest on korrektne, veelgi enam – puudub mistahes õigus ise pakkumust muuta ja puudus kõrvaldada, mida Hankija aga on praegu teinud edukaks tunnistamise otsuse raames ilma Kolmandalt isikult mistahes selgitusi nõudmata.

5.15.9. Vastavustingimuste kohaselt tuli esitada vajalik number just nimelt RHR-i väljale sisestatava numbriga, kuna vastavustingimustes on sätestatud *Pakkumuse maksumus tuleb esitada töölehel „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ toodud struktuuri kohaselt.* Seda toetab ka vaidlustuskomisjoni hinnang, et puudus selle numbri erisuses oli sisuliselt vastavusotsuse küsimus. Vaidlustuskomisjon leidis, et kaks esitatud numbrit ei tohtinud omavahel erineda ning olukorras, kus need erinesid, pidi Hankija sellele hinnangu andma vastavusotsuse tegemisel. Hankija tegi seda varem ja ka nüüd alles edukaks tunnistamise otsuse raames, mis ei ole õiguslikult ega menetluslikult võimalik.

5.15.10. Eelnevast tulenevalt on asjasse puutumatud ka Hankija põhjendused sellest, et puudus oli kõrvaldatav. Isegi, kui see puudus oli kõrvaldatav (millega Vaidlustaja ei nõustu), pidi Hankija seda kontrollima vastavusotsuse raames ja tingimustel – seda Hankija faktiliselt teinud ei ole.

5.15.11. Menetlusökonoomia põhimõte ei anna Hankijale alust RHS § 114 lg 2 otsust teha RHS § 117 lg 1 otsuse raames. Seda ütles vaidlustuskomisjon ka VAKO otsuse p-s 16.2.2 leides järgmist: *Sellise vastuolu võimaliku kõrvaldamise lubatavuse osas tuli Hankijal anda hinnang Kolmanda isiku 4 pakkumuse vastavaks tunnistamisel RHS § 114 lg-de 1 ja 2 alusel, mitte pakkumuse edukaks tunnistamisel RHS § 117 lg-de 1 ja 3 alusel.* Seega ei ole asjakohane ka Hankija toodud kohtupraktika, kuna seal oli ühe sama otsuse täiendava motiveerimise küsimus, mitte hindamisotsuse raames vastavusotsuse tegemine.

5.15.12. Hankija vastuväited vaidlustusele ei puuduta suuresti vaidlustust ennast, vaid on keskendunud Hankija loodud narratiivile, et vaidlustuse sisuks on 01.04.2025 vastavusotsus, mitte 10.06.2025 tehtud edukaks tunnistamise otsus. Hankija, segades ise omavahel RHS § 114 lg 2 ja § 117 lg 1 otsused, on käesoleva olukorra tekitanud. Hankija oma vastuses sisuliselt ka möönab, et tegi edukaks tunnistamise otsuse raames vastavusotsuse, kuid õigustab seda menetlusökonoomia põhimõtte ja hilisema otsuse motiveerimise õigusega. Kumbki neist ei ole käesoleval juhul kohaldatavad.

5.15.13. Otsuse aluseks olevad asjaolud ei ole muutunud, muutunud on üksnes Hankija põhjendused otsuses sama asjaolu suhtes, milleks oli pakkumuses esinev viga. Hankija on õigusvastaselt teinud uue edukaks tunnistamise otsuse 10.06.2025, kuna Hankija tunnistas vastuolus VAKO otsuse põhjenduste ja resolutsiooniga edukaks uuesti Kolmanda isiku pakkumuse, milles esineb mittevastavus. Hankijal on igal ajal enne lepingu sõlmimist võimalus muuta menetlusotsuseid, seega juhul, kui Hankija tuvastas pakkumuses mittevastavuse, pidi ta minema muutma ka 01.04.2025 vastavat otsust.

6. Hankija, **Maaelu Teadmuskeskus**, vaidleb vaidlustusele vastu ning palub jätta vaidlustuse läbi vaatama või alternatiivselt rahuldamata.

6.1. Ehkki vaidlustus on formaalselt esitatud Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse peale, tuleneb vaidlustuse sisust, et tegelikult on Vaidlustaja etteheited suunatud Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamisele. Vaidlustaja väidab läbivalt, et Kolmanda isiku pakkumus on mittevastav ning tuleks seega tagasi lükata. Teisisõnu püüab Vaidlustaja Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kaudu vaidlustada pakkumuse vastavaks tunnistamise otsust. See ei ole menetluslikult võimalik. Pakkumuste hindamise ja selle järelmina pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse õigusvastasus saab seisneda selles, et pakkumuste hindamisel on rikutud menetlusreegleid või on lõppotsustus parima pakkumuse osas sisult ebaõige. Seda, et Hankija oleks Kolmanda isiku pakkumusele andnud liiga palju hindepunkte või teinud hindamisel mõne muu vea, ei väida isegi Vaidlustaja. Kõik Vaidlustaja etteheited seonduvad pakkumuse vastavuse kontrolliga.

6.2. Hankija ei ole teinud uut otsust Kolmanda isiku pakkumuse ega ühegi teise pakkumuse vastavaks tunnistamise kohta. Jätkuvalt on jõus Hankija 01.04.2025 sellekohased otsused. VAKO otsusega jättis vaidlustuskomisjon Vaidlustaja vaidlustuse Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse peale läbi vaatamata, kuna vaidlustus oli esitatud mittetähtaegselt. Seda enam on vaidlustus sama otsuse peale mittetähtaegne täna. Liiatigi takistab nüüd vaidlustuse läbivaatamist VAKO otsus samas asjas (RHS § 192 lg 3 p 3).

6.3. Lisaks eelnevale seab Hankija kahtluse alla Vaidlustajal vaidlustamisõiguse olemasolu. Nimelt tuleneb RHS § 185 lg-st 1, et vaidlustuses väidetav RHS-i rikkumine peab omakorda rikkuma vaidlustaja õigusi või kahjustama tema huve. Seda mõistetakse vastavalt vaidlustuskomisjoni ja kohtute praktikale nii, et vaidlustusmenetluses kaitstav õigushüve on õiguspärane hankelepingu sõlmimise võimalus ning seega peab vaidlustuse rahuldamine positiivselt mõjutama vaidlustaja võimalust hankelepingu sõlmimiseks. Antud juhul näib Vaidlustaja olevat arusaamisel, et kui Kolmas isik peaks konkurentsist välja langema, siis tagab see Vaidlustajale raamlepingu. Nii see ei ole. Hanke tingimuste järgi sõlmitakse raamleping Hanke kahe kuni viie pakkujaga. Järelikult ei pea Hankija sõlmima raamlepingut tingimata viie pakkujaga. Seetõttu, isegi kui vaidlustusmenetlus peaks päädima tulemusega, et Kolmas isik langeb Riigihankest välja, siis ei pea Hankija Vaidlustajaga raamlepingut sõlmima.

6.4. Võttes arvesse eeltoodut, taotleb Hankija, et vaidlustuskomisjon jätaks vaidlustuse RHS § 192 lg 3 p-i 1 (mittetähtaegsus) ja/või p-i 3 (samas asjas on vaidlustuskomisjoni otsus) ja/või p-i 7 (vaidlustamisõiguse puudumine) alusel läbi vaatamata.

6.5. Kui vaidlustuskomisjon peaks otsustama vaidlustuse sisuliselt läbi vaadata, siis taotleb Hankija alternatiivselt, et vaidlustus jäetaks rahuldamata. Hankija on õiguspäraselt tunnistanud Kolmanda isiku pakkumuse (uuesti) edukaks.

6.6. Vaidlustaja püüab jätta muljet justkui oleks vaidlustatud otsus vastuolus VAKO otsusega. Selline seisukoht on väär. Vaidlustaja on VAKO otsust valesti mõistnud või moonutab seda teadlikult. Seetõttu on asjatud ka Vaidlustaja viited RHS § 200 lg-le 6 ja seda tõlgendavale kohtupraktikale.

6.7. Kuna vaidlustuskomisjon jättis VAKO otsusega vaidlustuse Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse peale läbi vaatamata, siis ei võtnud vaidlustuskomisjon sisulist seisukohta küsimuses, kas kõnealune pakkumus on vastav või mitte (RHS § 197 lg 8). Kõik Vaidlustaja vastupidised väited on eksitavad. Vaidlustuskomisjon tuvastas Hankija poolt ekslikult arvutusvea parandamise sätetele (RHS § 117) tuginemise, kuivõrd Kolmanda isiku pakkumuses ei olnud tehtud mitte eksimust matemaatilises tehtes, vaid pakkumuses sisaldus

ebakõla kahe dokumendi vahel. Just seetõttu, teatava formaalse ja menetlustehnilise vea pärast, rahuldab vaidlustuskomisjon vaidlustuse Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise osas.

6.8. Vaidlustuskomisjon ei andnud VAKO otsuses isegi kaudselt mõista, et Kolmanda isiku pakkumus on mittevastav ja kuulub tagasilükkamisele. Sellise tõlgenduse on Vaidlustaja VAKO otsusele omistanud. VAKO otsus räägib „vastuolust“ pakkumuses, mitte pakkumuse mittevastavusest. Iga vastuolu pakkumuses ei tähenda tarvidust pakkumus mittevastavana tagasi lükata.

6.9. Mis puudutab Vaidlustaja viidet VAKO otsuse p-le 16.2.3, siis siin vaidlustuskomisjon refereeris Vaidlustaja seisukohti. Tegu ei ole vaidlustuskomisjoni hinnanguga.

6.10. Hankija ei pidanud pärast VAKO otsust, enda 01.04.2025 otsust Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise kohta kehtetuks tunnistama ja võtma vastu uut otsust Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse osas, olgu siis positiivse või negatiivse sisuga. Vaidlustuskomisjoni leiud VAKO otsuses ei tingi vajadust varem tehtud otsust Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise kohta muuta, kuna see otsus on lõppjärelsuses õige.

6.11. Nagu vaidlustuskomisjon tuvastas, esineb Kolmanda isiku pakkumuses vastuolu. Kolmas isik on RHR-i töölehele „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ sisestanud ühe üldkulude määra, Vormile 1 aga teise üldkulude määra. Hankija tegeles selle teemaga ka juba enne eelmist vaidlustusmenetlust – see on kajastatud ka VAKO otsuses. Siis vaatles Hankija seda teemat ekslikult arvutusvea instituudi valguses.

6.12. Lõppastmes tegi Hankija juba toona õige otsuse, lähtudes üldkulude määrast, mille Kolmas isik on kandnud enda pakkumuse koosseisus esitatud Vormile 1 (lahter C8). Nimelt, Hankes kehtestatud hindamiskriteeriumi nr 3 „Tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr“ juurde on lisatud järgmine selgitus: *Pakkuja sisestab riigihanke maksumusena üldkulude määrade tabelist (Vorm 1) tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määra (exceli tabeli lahter C8).*

Kontaktsete tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr, veebipõhiste tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr ning trükiste väljaandmisega seotud üldkulude määr peab olema lõplik ja sisaldama kõiki kulusid vastavalt riigihanke alusdokumentidele ning seal nimetatud kulusid, mis on vajalikud raamlepingu nõuetekohaseks täitmiseks. Nimetatud kolm määra tuleb esitada Vormil 1 „Üldkulude määrad“, kus esitatud määrad liidetakse kokku järgmiste osakaaludega: 60% kontaktsete tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr; 30% veebipõhiste tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr ja 10% trükiste väljaandmise seotud üldkulude määr. Saadud summa moodustab hinnatava „Tegevuse korraldamisega seotud üldkulude määra“.

Lisaks sätestab Hanke alusdokumendi „Lisateave“ p 3.7 järgmist: *Kontaktsete tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr, veebipõhiste tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr ning trükiste väljaandmisega seotud üldkulude määr peab olema lõplik ja sisaldama kõiki kulusid vastavalt riigihanke alusdokumentidele ning seal nimetatud kulusid, mis on vajalikud raamlepingu nõuetekohaseks täitmiseks. Nimetatud kolm määra tuleb esitada Vormil 1 „Üldkulude määrad“, kus esitatud määrad liidetakse kokku järgmiste osakaaludega: 60% kontaktsete tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr; 30% veebipõhiste tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr ja 10% trükiste väljaandmise seotud üldkulude määr. Saadud summa moodustab hinnatava „Tegevuse korraldamisega seotud üldkulude määra“.*

6.13. Eeltoodust tuleneb nii eraldi kui koosmõjus, et n-õ õige pakutav üldkulude määr on see, mille pakkuja on kirjutanud Vormi 1 lahtrisse C8. Just see arvuline näitaja tuli kanda ka RHR-i. Kui juhtub eksitus ning RHR-i ja Vormi 1 andmed erinevad, nagu Kolmandal isikul

9 (17)

juhtuski, prevaleerib Riigihanke tingimuste järgi Vorm 1. Vorm 1 on pakkuja pakutava üldkulude määra n-ö algallikas ning sealne info tuleb kanda RHR-i hindamislehele kui sekundaarsesse dokumenti vaid põhjusel, et pakkumused esitatakse läbi RHR-i. On loogiline, et Hankija soovis RHAD-i kirja panna konstruktsiooni, mille kohaselt võetakse hindamisel aluseks Vorm 1 ja seal toodud arvulised näitajad – sellisel juhul on olemas detailne kululoend, millest lepingu täitmisel lähtuda. Seevastu RHR-i töölehel „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ täidetav vorm on formaalsus, ilma milleta ei ole võimalik RHR-is pakkumust esitada.

6.14. Alusetu on Vaidlustaja argumentatsioon, et Riigihanke tingimused ei näe ette ühe või teise dokumendi üliluslikkust või isegi kui näevad, siis on see hoopis RHR-i hindamisleht, mitte Vorm 1. Asjasse puutumatu on Vaidlustaja viide kohtupraktikale, mis puudutab eksimust nn arvulise vastavustingimuse vastu.

6.15. Vastuolu Kolmanda isiku pakkumuses on kõrvaldatav puudus. See puudus on ületatav konfliktide lahendamise mehhanismi kaudu. Sealjuures pole isegi vaja küsida pakkujalt selgitust, kuna Hanke tingimused annavad Hankijale õige lahenduse ette ka ilma pakkujaga konsulteerimata. Ühtlasi ei ole tegu pakkumuse sisulise muutmisega, mis oleks keelatud. Kolmas isik ei ole pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva esitanud uut üldkulude määra, ka ei ole Hankija seda ise välja mõelnud. Hankija pelgalt valis kahest vastuolulisest arvnäitajast selle, mille ta Hanke tingimuste järgi niisuguses olukorras valima pidi. Hankija ei teinud seda mitte vaid Kolmanda isiku, vaid ka teiste analoogilise eksimuse teinud pakkujate pakkumuste puhul.

6.16. Oleks menetlusökonoomiliselt ebamõistlik ja tarbetu 01.04.2025 otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise kohta VAKO otsuse järel kehtetuks tunnistada, et siis vastu võtta uus samasisuline otsus, kuivõrd mingit sisulist ja pakkumuse tagasilükkamist tingivat viga selles pakkumuses ei esine. Selle asemel saab Hankija sedastada, et tema 01.04.2025 otsus on ka VAKO otsuses esitatud selgituste valguses ja pärast täiendavat, nüüd siis korrektset, õiguslikku analüüsi õige. Niisugune varem tehtud otsuse tagasiulatuva uute ja täiendavate argumentidega ülekontrollimine ja -valideerimine on õiguspärane, seda on kinnitanud Riigikohus. Nimelt, vaidlustuskomisjon leidis vaidlustusasjas nr 53-20/218279 tehtud otsuses, et hankija ei saa aprillis sedastada, et tema märtsikuine otsus on õige (mh) põhjustel, millest märtsis otsust tehes ei lähtunud. Vaidlustuskomisjoni otsus kaevati edasi ning lõppastmes leidis Riigikohus haldusasjas nr 3-20-924 tehtud otsuses (ja enne teda ka mõlemad alamad kohtuastmed), et selline otsuse *tagantjärele täiendav motiveerimine* on võimalik. Sellest on praegu lähtunud ka Hankija. See nähtub otsesõnu mh Hankija 10.06.2025 uutest hindamisprotokollidest, kus Hankija on selgitanud, miks ta on pakkumuste uuel hindamisel võtnud aluseks just pakkujate Vormil 1 esitatud üldkulude määrad.

6.17. Hankija pidi pakkumuste uue hindamise läbi viima tegelikult samadel alustel mis varemgi. Pärast vaidlustuskomisjoni osutatud menetlustehniliste vigade korrigeerimist tuli pakkumusi hinnata samade näitajate alusel kui varem. Seega on ka pakkumuste pingerivi jätkuvalt sama.

6.18. Hankija ei ole eksinud pakkumuste hindamisel, mille tulemuseks on pakkumuse edukaks tunnistamise otsus. Hankija on toiminud kooskõlas RHS § 117 lg-ga 1, mille kohaselt tuleb hindamine läbi viia vastavalt avaldatud hindamismetoodikale. RHAD-ist on üheselt tuletatav, et üldkulude määra puhul on hinnatavaks näitajaks just Vormil 1 toodud arv.

6.19. 01.07.2025 esitas Hankija täiendavad seisukohad.

6.19.1. Vaidlustaja eksib väites, et *hankija on teinud edukaks tunnistamise otsuse raames tegevusi, mis õiguslikult ja menetluslikult kuuluvad vastavusotsuse juurde*. Hankija ei ole midagi niisugust teinud.

6.19.1.1. Hankija viis pakkumuste hindamise uuesti (teistkordselt) läbi põhjusel, et vaidlustuskomisjon tunnistas Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse VAKO otsusega kehtetuks. VAKO otsus on jõustunud. See tähendas, et Kolmanda isiku pakkumuse, mis oli eelnevalt vastavaks tunnistatud (ja milline otsus jäi VAKO otsusega kehtima), suhtes ei eksisteerinud enam hindamise tulemit – ei otsust edukaks ega ebaedukaks tunnistamise kohta. Tekkinud tühimiku täitmiseks – ja kuivõrd pakkumuse edukaks tunnistamise otsus on pakkumuste hindamise tulem – viiski Hankija läbi pakkumuste uue hindamise.

6.19.1.2. Pakkumuste teistkordse hindamise raames hindas Hankija pakkumusi vastavalt kehtestatud hindamisreeglitele. Konkreetselt pakkumuste uue hindamise raames ei tegelenud Hankija pakkumustes sisalduvate ebakõlade temaatikaga. Öeldut ei väära tõik, et uue hindamise protokollis esinevad remargid selle kohta, millistest andmetest Hankija lähtus. See teave on hindamise protokollis vajalik ja kohane põhjusel, et oleks selge ja jälgitav, milliste andmete alusel on pakkumusi hinnatud. Väär ja lihtsustatud on Vaidlustaja käsitus nagu tähendavad kõik märkused hindamise protokollis, et need märkused kuuluvad olemuslikult pakkumuste hindamise protseduuri juurde (justkui oleks märkustest kätketud asjaolud „sündinud“ hindamise käigus).

6.19.1.3. Vahetus seoses eeltoodud põhjusega analüüsis Hankija VAKO otsusega tõusetunud küsimusi (vastuolud pakkumuste üldkulude määraades) enne pakkumuste uut hindamist. Selline teguviis on kohtupraktika järgi õiguspärane. Hankija võib oma varasema otsuse üle vaadata ning sedastada, et jääb sama otsuse juurde, võttes täiendavalt arvesse kaalutlusi, mida algne põhjuste pakett ei sisaldanud. Kohtupraktika ega menetlusökoonoomia printsiip ei nõua, et Hankija peaks varasema täiesti õige otsuse kehtetuks tunnistama, et siis puhtformaalselt korra tagasi vastavuskontrolli etappi liikuda ja võtta vastu uus, täpselt sama sisuga otsus.

6.19.2. Vaidlustaja on mõistnud vääriti nii VAKO otsust kui Hankija tegevust pärast seda. Lihtsustatult tähendas VAKO otsus Hankijale „kodutööd“, tal tuli teatud asjad üle vaadata ja korda teha. Vaidlustuskomisjon tuvastas, et Hankija oli Kolmanda isiku pakkumuses sisaldunud ebakõlale lähenenud „vale nurga alt“, läbi arvutusvea instituudi. Et vaidlustuskomisjon ei saa asuda hankija rolli ega teha vajalikku „uue nurga alt mõtestamist“ Hankija eest, siis vaidlustuskomisjon n-ö saatiski asja Hankijale tagasi. Hankija, vaadates VAKO märkustest lähtuvalt oma otsused uuesti üle, mõistis, et need olid lõppastmes õiged. Sellega on VAKO otsuses osutatud puudused üle kontrollitud ja kõrvaldatud. Ükski lause VAKO otsuses ei ütle, et Kolmanda isiku pakkumus on mittevastav ja tuleb tagasi lükata.

6.19.3. Vaidlustaja etteheited Hankijale on seotud Kolmanda isiku pakkumuse vastavusega. Vaidlustaja ei väida, et Hankija oleks pakkumusi valesti hinnanud (st andnud neile valesti hindepunkte). Järelikult on Vaidlustaja de facto vaidlustanud Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamist, rääkides sellise vaidlustuse mittetähtaegsuse maskeerimiseks pakkumuse edukaks tunnistamise vaidlustamisest.

6.19.4. Vaidlustaja viide VAKO otsuse p-le 16.3 jääb Hankijale arusaamatuks. Vaidlustaja on võtnud VAKO otsusest mõned laused, ning annab neile täiesti teistsuguse sisu. Vaidlustuskomisjon ei ütleks mitte kunagi, et hankija peab pakkujaga lepingu sõlmima, kuna see oleks õiguslikult fundamentaalselt väär. Hankijal ei ole mitte kunagi kohustust kellegagi lepingut sõlmida. Eduka pakkujaga hankelepingu sõlmimine on hankija õigus.

6.19.5. Kui vaidlustuskomisjon peaks otsustama vaidlustuse sisuliselt läbi vaadata, siis on Hankija alternatiivne taotlus jätta vaidlustus põhjendamatu tõttu rahuldamata. Asja õigeks lahendamiseks on oluline mitte lasta end eksitada Vaidlustaja demagoogiast justkui oleks Hankija loonud mingisuguse „illusiooni“ selle kohta, millised kaalutlused on millise otsuse osaks. Hankija tegutsenud läbipaistvalt, loogiliselt ja kooskõlas VAKO otsusega.

6.19.6. Eksitav on Vaidlustaja väide, et selle tegevuse õigusvastasus on juba kehtiva otsusega vaidlustuskomisjoni poolt tuvastatud. VAKO otsus rajanes tõigal, et Hankija käsitas pakkumuses sisalduvat vastuolu (ekslikult) arvutusveana. Praegu ei ole aga Hankija enam midagi niisugust teinud.

6.19.7. Vaidlustaja täiendav oluline eksimus seisneb selles, et ta näib uskuvat nagu tuleks varasem otsus Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise kohta kehtetuks tunnistada. Seda ei nõua VAKO otsus ega faktiline tegelikkus. Kolmanda isiku ja veel mõne pakkuja pakkumuses esineb kõrvaldatav vastuolu, mille ületamise reegel on RHAD-is selgelt ette nähtud ja mille kõrvaldamine ei nõua isegi pakkuja kaasamist. Teiseks, vajalikud kõrvaldamistehted näitavad, et Hankija otsused, ehkki põhjenduste poolest ebakorrektsed, olid oma lõppjäreluses juba varemgi õiged. Õiguses ega loogikas ei leidu põhjust, miks peaks sisult õige otsuse kehtetuks tunnistama.

7. Kolmanda isikuna vaidlustusmenetlusse kaasatud **MTÜ Eesti Maaelu Nõuandeteenistus** ei ole vaidlustusmenetluses oma seisukohti esitanud.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

Hankija taotluse läbivaatamine vaidlustuse läbivaatamata jätmiseks

8. Hankija esitas vaidlustusmenetluses mh taotluse jätta vaidlustus läbi vaatamata, kuna:

- 1) vaidlustus ei ole esitatud tähtaegselt (RHS § 192 lg 3 p 1); ja/või
- 2) samas asjas on tehtud vaidlustuskomisjoni otsus (RHS § 192 lg 3 p 3); ja/või
- 3) Vaidlustajal puudub vaidlustamisõigus (RHS § 192 lg 3 p 7).

Vaidlustuskomisjon Hankija põhjendustega ei nõustu ning leiab, et vaidlustus tuleb sisuliselt läbi vaadata.

8.1. Hankija väitel püüab Vaidlustaja pakkumuste edukaks tunnistamise otsuse kaudu vaidlustada Hankija poolt 01.04.2025 tehtud Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsust (edaspidi Vastavusotsus), mille osas jäeti vaidlustus juba VAKO otsusega läbivaatamata, kuna vaidlustus ei olnud esitatud tähtaegselt.

Vaidlustuskomisjon märgib, et erinevalt 25.04.2025 vaidlustusest, mille puhul vaidlustuskomisjon jättis VAKO otsusega vaidlustuse Vastavusotsust puudutavas osas läbi vaatama, kuna see ei olnud esitatud tähtaegselt, on käesoleval juhul Vaidlustaja esitanud vaidlustuse Kolmanda isiku pakkumuse 10.06.2025 tehtud edukaks tunnistamise otsuse peale (edaspidi Edukaks tunnistamise otsus), mille vaidlustamine on ilmselgelt tähtaegne. Vaidlustaja leiab, et Edukaks tunnistamise otsus ei ole kooskõlas VAKO otsusega ning Hankija on teinud selles otsustusi, mida ei saanud selle otsuse raames teha.

Vaidlustuskomisjon mõnab, et vaidlustus omab puutumust Vastavusotsusega, kuid seda saab vaidlustuskomisjon käsitleda vaidlustuse sisulise läbivaatamise raames. Hankija seisukohaga, et vaidlustus on esitatud sisuliselt Vastavusotsuse peale vaidlustuskomisjon ei nõustu.

8.2. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Hankijaga, et vaidlustus tuleb jätta läbi vaatamata RHS § 192 lg 3 p-i 3 alusel, kuna asjas on juba tehtud vaidlustuskomisjoni otsus.

Kuna käesoleva vaidluse sisuks ongi eelkõige see, kas Hankija on VAKO otsusele järgneva(te) otsus(t)e tegemisel VAKO otsusest (õigesti) juhindunud, teisisõnu VAKO otsust täitnud, ei saa asjaolu, et Riigihankega seoses on juba tehtud VAKO otsus, olla aluseks vaidlustuse läbivaatamata jätmiseks.

8.3. Vaidlustuskomisjon ei nõustu ka Hankija seisukohaga, et Vaidlustajal puudub vaidlustamisõigus RHS 192 lg 3 p-i 7 mõttes, kuna Hankija arvates ei taga ka vaidlustuse

rahuldamine Vaidlustajale võimalust hankelepingu sõlmimiseks, sest Riigihanke tingimuste kohaselt sõlmitakse raamleping kahe kuni viie pakkujaga. Hankija leiab, et kuna Hankija ei pea sõlmima raamlepingut tingimata viie pakkujaga, siis isegi juhul kui vaidlustusmenetlus peaks päädima tulemusega, et Kolmas isik langeb Riigihankest välja, ei pea Hankija Vaidlustajaga raamlepingut sõlmima.

Vaidlustuskomisjon mõnab Hankija õigust otsustada mitme pakkujaga (kahe kuni viiega)¹ ta raamlepingu sõlmib, kuid olukorras, kus Hankija on varem otsustanud sõlmida raamlepingu viie pakkujaga, ei saa vaidlustuskomisjon eeldada, et Hankija võiks mõjuva põhjusega vähendada pakkujate arvu, kellega raamleping sõlmitakse. Vaidlustaja kaebeõiguse või selle puudumise üle otsustamisel ei saa vaidlustuskomisjon lähtuda sellisest hüpoteetilisest ning Hankija poolt hankemenetluses praeguseks tehtud otsusega, sõlmida raamleping 5 pakkujaga, vastuolus olevast võimalusest.

9. Eeltoodust tulenevalt jätab vaidlustuskomisjon rahuldamata Hankija taotluse vaidlustuse läbivaatamata jätmiseks.

Edukaks tunnistamise otsus

10. Enne selle hindamist, kas Hankija on VAKO otsuse jõustumisele järgnenud hankemenetluses VAKO otsusest õigest juhindunud või mitte, peab vaidlustuskomisjon vajalikuks välja tuua hankemenetluse olulisemad asjaolud, millest vaidlustuskomisjon VAKO otsuse tegemisel käsitletavas osas (Osas 6) juhindus.

10.1. 19.03.2025 pöördus Vaidlustaja Kolmanda isiku poole päringuga tema pakkumuse kohta: *Hankija on pakkumuste vastavuskontrollis tuvastanud, et Teie poolt esitatud pakkumuses esineb arvutusviga.*

Nimelt olete pakkumuse osas 1, 2 ja 6 esitanud tegevuse korraldamisega seotud üldkulude määraks riigihangete registri töölehe „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ 3. punktis 20,00%, samas kui Teie poolt esitatud üldkulude määrade tabelis (Vorm 1, Exceli tabeli lahter C8) on nende hanke osade üldkulude määraks 22,00%.

Vastavalt riigihangete seaduse (RHS) § 117 lg 3 on hankijal õigus parandada pakkumuses esinev arvutusviga ning sellest pakkujat viivitamatult teavitada. Riigihangete registri töölehe „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ punkti 3 sisestatava üldkulude määra aluseks oli Vormis 1 tegevuse korraldamisega seotud üldkulude määr (lahter C8). Sellest tulenevalt võtab hankija aluseks pakkuja poolt esitatud Exceli tabeli ja seal olevad üldkulude määrad ning võtab riigihangete registri töölehel „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ punktis 3 osade 1, 2 ja 6 tegevuse korraldamisega seotud üldkulude määrana arvesse 22,00%.

Palume Teil kahe tööpäeva jooksul alates käesoleva teate saamisest kinnitada, kas olete arvutusvea parandamisega nõus. Kui pakkuja ei ole parandusega nõus, on hankijal kohustus lükata pakkumus tagasi vastavalt RHS § 117 lg 3.

20.03.2025 nõustus Kolmas isik arvutusvea parandamisega.

Seega tuvastas Hankija Kolmanda isiku pakkumuses vastuolu üldkulude suuruse vahel, mis oli toodud Vormil 1, Exceli tabeli lahter C8 (22,00%) ning RHR töölehel „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ p-is 3 (20,00%). Selle vastuolu esinemine Kolmanda isiku pakkumuses on välja toodud ka VAKO otsuse p-is 16.2.2.

10.2. Nagu eespool märgitud, asus Hankija pakkumuste hindamise käigus kõrvaldama vastuolu Kolmanda isiku pakkumuses eri dokumentides märgitud üldkulude suuruste vahel, kasutades selleks aga ebasobivat instituuti, RHS § 117 lg-3 s sätestatud arvutusvea parandamist. Vastavad põhjendused esitas Hankija esmakordselt 15.04.2025 pakkumuste edukaks tunnistamise otsuses.

¹ Vt RHAD dokument Lisateave p 5.3.6.

10.3. 25.04.2025 esitatud vaidlustuses vaidlustas Vaidlustaja mh otsused, millega Hankija tunnistas vastavaks ja edukaks Kolmanda isiku pakkumuse. Vaidlustaja vaidlustas seejuures Kolmanda isiku pakkumuses sisaldunud arvutusvea ebaõige parandamise Hankija poolt.

VAKO otsuses tegi vaidlustuskomisjon mh järgmised otsused:

1) jättis vaidlustuse läbi vaatamata osas, milles taotleti Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamist, kuna tähtaeg vaidlustuse esitamiseks oli möödunud;

2) rahuldab vaidlustuse osaliselt ja tunnistas kehtetuks Hankija otsuse, millega tunnistati edukaks Kolmanda isiku pakkumus, kuna Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine tugines lubamatule arvutusvea parandamisele RHS § 117 lg 3 alusel, mis vaidlusalusel juhul kohaldatav polnud (vt VAKO otsuse p 16.2.2).

11. 10.06.2025 tegi Hankija uue otsuse pakkumuste edukaks tunnistamiseks, millega tunnistas mh taas edukaks ka Kolmanda isiku pakkumuse (Edukaks tunnistamise otsus), lisades kõikide pakkumuste punktisummade koondtabelitesse märkuse:

RHR töölehe „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ punkti 3 „Tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr“ kohaselt tuli pakkujal sisestada riigihanke maksumusena üldkulude määrade tabelist (Vorm 1) tegevuste korraldamisega seotud üldkulude määr (exceli tabeli lahter C8). Kuna RHR-i töölehel ja Vormil 1 olev numbriline näitaja neljal pakkujal erines, lähtus Hankija vastavalt hanke alusdokumentides sätestatud pakkumuse hindamisel Vormil 1 esitatud numbrilisest näitajast.

Seega loobus Hankija nelja pakkumuse (sh Kolmanda isiku pakkumus) puhul, milles esinesid vastuolud Vormil 1 esitatud üldkulude määra ja RHR töölehe „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ p-is 3 esitatud üldkulude määra vahel, vastuolude kõrvaldamisest RHS § 117 lg-s 3 sätestatud arvutusvea parandamise kaudu (selle instituudi kasutamise tunnistas vaidlustuskomisjon õigusvastaseks VAKO otsuse p-is 16.2.2) ja lähtus pakkumustes esitatud näitajate (üldkulude määr) hindamisel sellest, et RHAD-is omab Vorm 1 prioriteeti RHR töölehe „Hindamiskriteeriumid ja hinnatavad näitajad“ ees.

Vastavusotsuse jättis Hankija muutmata.

12. Vaidlustaja on seisukohal, et Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine on õigusvastane, kuna:

1) Hankija on Edukaks tunnistamise otsuses eiranud jõustunud VAKO otsuse resolutsiooni ja põhjendusi, mistõttu Hankija otsus on vastuolus RHS § 200 lg-ga 6; või

2) Kolmanda isiku pakkumuses esinevat puudust ei saa kõrvaldada pakkumuste hindamisel.

13. Vaidlustuskomisjon nõustub Vaidlustajaga selles, et VAKO otsusest tulenevat pidi Hankija lahendama küsimuse Kolmanda isiku pakkumuses esinevast vastuolust Kolmanda isiku pakkumuse vastavuse kontrollimise raames, mitte Edukaks tunnistamise otsuse kaudu.

VAKO otsuse p-is 16.2.2 on vaidlustuskomisjon leidnud: [---] *Ilmselgelt on tegemist vastuoluga pakkumuse erinevates dokumentides esitatud andmete vahel (Kolmas isik 4 on ühele vormile kirjutanud ühe numbrilise ja teisele teise, kuigi ei saa olla vaidlust, et need numbrid ei saanud erineda ja pidid olema mõlemal dokumendil samad) ja viga nendes numbrilistes ei ole tekkinud numbriliste arvutuste tegemisel. Sellise vastuolu võimaliku kõrvaldamise lubatavuse osas tuli Hankijal anda hinnang Kolmanda isiku 4 pakkumuse vastavaks tunnistamisel RHS § 114 lg-de 1 ja 2 alusel, mitte pakkumuse edukaks tunnistamisel RHS § 117 lg-de 1 ja 3 alusel.*

Seega on vaidlustuskomisjoni jõustunud otsusega tuvastatud, et käsitletava vastuolu lahendamine saab toimuda üksnes pakkumuse vastavuse kontrollimise raames. Seda Hankija teinud ei ole, mistõttu vaidlustatud Hankija otsus on vastuolus RHS § 200 lg-ga 6².

²Vaidlustuskomisjon märgib, et kohtupraktika kohaselt on hankijale täitmiseks kohustuslikud ka vaidluse eseme raamidesse jäävad vaidlustuskomisjoni otsuse põhjendused (vt nr RKHKo 3-3-1-3-14 p 19).

14. RHS § 117 lg 1 kohaselt hindab hankija *vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt riigihanke alusdokumentides nimetatud pakkumuste hindamise kriteeriumidele antud suhtelisele osakaalule ja tunnistab põhjendatud kirjaliku otsusega edukaks pakkumuste hindamise kriteeriumide kohaselt majanduslikult soodsaima pakkumuse.*

Seega peab pakkumuse edukaks tunnistamiseks olema eelnevalt tuvastatud pakkumuse vastavus. Nagu VAKO otsuses märgitud, on vaidlustuskomisjon seisukohal, et vastuolu pakkumuses esitatud kahe numbrilise näitaja vahel, mis ei saa omavahel loogiliselt erineda, kuna peavad olema samad, kuid faktiliselt siiski erinevad, saab hinnata pakkumuse vastavuse kontrollimisel. Erisuseks on siin RHS § 117 lg 3, mis sätestab pakkumuse maksumuses arvutusvea parandamise korra pakkumuste hindamise käigus, kuid nagu on tuvastatud ka VAKO otsuse p-is 16.2.2 siis käesoleval juhul ei saanud puudust Kolmanda isiku pakkumuses kõrvaldada RHS § 117 lg-s 3 sätestatud arvutusvea parandamise korda rakendades. Riigihankes on Hankija teinud Edukaks tunnistamise otsuse raames tegevusi (pakkumuse vastavuse tuvastamine), mis õiguslikult kuuluvad Vastavusotsuse juurde ega saa olla Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse põhjendused.

15. Hankija on vastuses vaidlustusele leidnud, et pärast VAKO otsust ei pidanud Hankija 01.04.2025 tehtud Vastavusotsust Kolmanda isiku pakkumuse vastavaks tunnistamise kohta kehtetuks tunnistama ega uut otsust tegema. Vaidlustuskomisjon sellega ei nõustu. Isegi, kui VAKO otsuse jõustumiseni oleks võimalik vaidlustusmenetluses õiguslikult diskuteerida võimaluse üle kõrvaldada Kolmanda isiku pakkumuses esinev vastuolu mingil muul viisil, kui pakkumuste vastavuse kontrolli kaudu (vaidlustuskomisjon sellega ei nõustu), siis olukorras, kus jõustunud VAKO otsuses on vaidlustuskomisjon üheselt mõistetavalt leidnud, et [---] *Sellise vastuolu võimaliku kõrvaldamise lubatavuse osas tuli Hankijal anda hinnang Kolmanda isiku 4 pakkumuse vastavaks tunnistamisel RHS § 114 lg-de 1 ja 2 alusel, mitte pakkumuse edukaks tunnistamisel RHS § 117 lg-de 1 ja 3 alusel.* (VAKO otsuse p 16.2.2 viimane lause), tuli Hankijal RHS § 200 lg 6 alusel sellest ka lähtuda. Kui Hankija oleks puudused pakkumustes, mida ta asus kõrvaldama arvutusveana enne pakkumuste edukaks tunnistamist, kõrvaldanud Vastavusotsuse vastuvõtmisel 01.04.2025, oleks Vaidlustaja saanud ka nende põhjenduste alusel Vastavusotsust vaidlustada. Hankija ei saa pakkumuste vastavust puudutavaid põhjendusi hakata esmakordselt esitama pakkumuste edukaks tunnistamise otsuses selleks, et võtta pakkujatelt õigus/võimalus vaidlustada pakkumuste vastavaks tunnistamise otsust. Vastuolu pakkumuses kõrvaldamata ei ole Hankijal ühte konkreetset näitajat (üldkulude määr), mida hinnata.

16. Vaidlustuskomisjon nõustub Hankijaga, et kuna Vastavusotsus tehti 01.04.2025, ei olnud Vaidlustajal võimalik vaidlustada seda otsust 25.04.2025 esitatud vaidlustusega (VAKO otsusega jättiski vaidlustuskomisjon vaidlustuse selles osas läbi vaatama) ega ka mitte käesolevas vaidlustusmenetluses (Vaidlustaja ei ole seda ka teinud). Samas ei ole Hankijal mingit takistust mõnes hankemenetluse etapis oma varasem otsus (Vastavusotsus) kehtetuks tunnistada ning võtta vastu uus otsus.

Vaidlustuskomisjon ei ole välistanud VAKO otsuses ega välista ka käesolevas otsuses, et pakkumuste vastavuse kontrollimisel võib Kolmanda isiku pakkumus, hoolimata selles esinevast vastuolust, osutada vastavaks.

17. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustaja arvamusel, et VAKO otsuses on vaidlustuskomisjon asunud seisukohale, et Hankija oleks pidanud Kolmanda isiku pakkumuse mittevastavana tagasi lükkama ning tunnistama edukaks Vaidlustaja pakkumuse.

VAKO otsuses puudub hinnang, rääkimata tuvastamisest, et Kolmanda isiku pakkumus on mittevastav. VAKO otsuses nimetatakse ning käsitletakse üksnes Kolmanda isiku pakkumuses esinevat vastuolu. Olukorras, kus Hankija ei ole andnud mingit hinnangut sellele, kas Kolmanda isiku pakkumuses esineb mittevastavus RHAD-ile või mitte, ei saa vaidlustuskomisjon anda

omalt poolt hinnangut, kas Hankija otsus on õiguspärane või mitte.

Vaidlustaja sisustab väärtalt VAKO otsuse p-i 16.3 (vt käesoleva otsuse p 5.8) leides, et selles on vaidlustuskomisjon asunud seisukohale, et VAKO otsuse õiguspäraseks täitmiseks peab Hankija tunnistama Vaidlustaja pakkumuse edukaks. Selline seisukoht VAKO otsuses puudub. VAKO otsuse p-is 16.3 on vaidlustuskomisjon käsitlenud küsimust seoses Hankijale RHAD-is ettenähtud võimalusega tunnistada edukaks mitte rangelt viis vaid kaks kuni viis pakkumust. Viie pakkumuse edukaks tunnistamist põhjendas Hankija VAKO otsusega päädinud vaidlustusmenetluses sellega, et edukaks tunnistati viis kõrgema hindepunktide kogusummaga pakkumust. VAKO otsuse p-i 16.3 lause [---] *olukorras, kus Kolmanda isiku 4 pakkumuse edukaks tunnistamine on õigusvastane, täidaks ka Vaidlustaja pakkumus Hankija eesmärgi tunnistada edukaks paremusjärjestuse alusel viis kõrgema hindepunktide kogusummaga pakkumust* kirjeldab vaidlustuskomisjoni hinnangut, et juhul, kui Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamine oleks õigusvastane, osutuks viie kõrgemate hindepunktidega hinnatud pakkumuse hulgas olevaks Vaidlustaja pakkumus, kui esimene pakkumus n-ö *joone alt* ning see ei takistaks raamlepingu sõlmimist viie pakkujaga, mitte aga seda, et vaidlustuskomisjon leidis vaidlustusmenetluses, et Vaidlustaja pakkumus tuleb tunnistada edukaks.

18. Vaidlustuskomisjon ei pea võimalikuks jätta Hankija otsust Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamiseks menetlusökonomilistel põhjustel kehtetuks tunnistamata, kuigi Hankija arvates on 01.04.2025 Vastavusotsus muutunud Edukaks tunnistamise otsuse valguses kuidagi „õigeks“.

Vaidlustuskomisjoni hinnangul on käesolevas vaidluses küsimus eelkõige selles, et õiguspärane ei olnud 15.04.2025 Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamiseks, mille vaidlustuskomisjon VAKO otsusega kehtetuks tunnistas, ning ka Edukaks tunnistamise otsus, kuna sellega on püütud lahendada küsimust (pakkumuse vastavuse tuvastamine), mida selle otsusega menetluslikult teha ei saa (vt ka käesoleva otsuse p 14). Samas ei soovi Hankija järjekindlalt pöörduda tagasi hankemenetluse eelnevasse etappi, et tuvastada, kas Vaidlustaja pakkumus on vastav või mitte.

Hankija viidatud kohtupraktika (Riigikohtu otsus nr 3-20-924 jt) ei ole vaidlustuskomisjoni arvates asjakohane, sest Hankija vastusest ei ole arusaadav, millise otsuse tagantjärele täiendavast motiveerimisest jutt käib. Vaidlustuskomisjon märgib veelkord, et käesoleva vaidlustusmenetluse raames Vastavusotsust vaidlustatud ei ole.

19. Eeltoodud põhjustel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamiseks on vastuolus RHS § 114 lg-tega 1 ja 2, RHS § 117 lg-ga 1 ning RHS § 200 lg-ga 6 ja tuleb tunnistada kehtetuks.

20. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus rahuldatakse RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel, kuulub vaidlustusmenetluse kulude jaotamisel kohaldamisele RHS § 198 lg 1.

20.1. Vaidlustaja on esitanud tähtaegselt taotluse oma lepingulise esindaja kulude hüvitamiseks summas 2137,50 eurot (ilma km-ta) 11h 15 min õigusabi osutamise eest tunnihinnaga 190 eurot tunnis (ilma km-ta).

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et arvestades vaidlustusasja mahtu ja keerukust on kõik Vaidlustaja esitatud õigusabikulud kogusummas 2137,50 eurot (ilma km-ta) vajalikud ja põhjendatud ning need tuleb Hankijalt tuleb välja mõista.

Lisaks mõistab vaidlustuskomisjon Hankijalt Vaidlustajale välja tema poolt vaidlustuse esitamisel tasutud riigilõivu 1280 eurot.

20.2. Hankija kulud jäävad tema enda kanda.

20.3. Kolmas isik ei ole vaidlustusmenetluses osalenud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Taivo Kivistik